

[Formanden.]

3) Første behandling af:

Forslag til lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

4) Første behandling af:

Forslag til lov om statstilskud til landbrugskursus m. m.

Mødet hævet kl. 16⁷.

7. møde.

Fredag den 23. oktober kl. 13.

Formanden: Medlem af folketinget Lanung har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil justitsministeren under hensyn til de klager, der har været med hensyn til formen for grænsekontrollen ved den dansk-tyske grænse, og den omstændelige afvikling og den forsinkelse, den medfører, tage spørgsmålet om en forenkling og lettelse op til velvillig overvejelse og eventuelt forhandle derom med de andre nordiske lande, på hvis vegne grænsekontrollen efter gældende overenskomst også sker?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Det er meddelt mig, at *Hanne Budtz* ønsker at udtræde af indfødsretsudvalget. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Hanne Budtz* har vedkommende gruppe udpeget *Bruun de Neergaard*, som herefter er valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 10 repræsentanter for lyttere og fjernseere til radiorådet.

(Jfr. tidenden sp. 23).

Valgt blev: fhv. minister *Ernst Christensen*, København, forbundssekretær *Svend Christensen*, København, sekretær *Emil V. Hansen*, Århus, professor, dr. phil. *Mogens Pihl*, København, professor, dr. phil. *Erik Rasmussen*, Århus, sognepræst *Otto E. Helms*, Soderup pr. Tølløse, landsretssagfører *M. Elmertoft*, Roskilde, sognepræst *S. A. Olsen*, Vonsild, højskoleforstander *Fog Pedersen*, Rødding, og docent, dr. phil. *Hakon Stangerup*, Lyngby.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 155, fremsættelsen i tidenden sp. 45).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Rasmussen: I forbindelse med det foreliggende lovforslag vil jeg gerne henvise til den meget hurtige og skiftende udvikling, der finder sted i handelspolitikken, navnlig i den tid, som vi i øjeblikket gennemlever, en udvikling, som sætter sine spor ikke alene i den verdensdel, hvor vort land er beliggende, men også i andre dele af verden, og som vi i høj grad må være opmærksom på. Ofte er vi vidner til hastigt skiftende politiske og økonomiske forhold, som ikke mindst gør sig gældende i handelssamkvemet mellem de forskellige lande. Den stærkt stigende udenrigshandel, som navnlig er forekommet i de sidste år, gør det meget påkrævet at have en lovgivning, der tilgodeser danske erhvervsinteresser, når det gælder afsætningen af producerede varer på verdensmarkedet.

Uden at jeg ved denne lejlighed skal komme ind på særlige principielle betragtninger om, hvorvidt staten skal finansiere eller give garantier til private virksomheder, tror jeg, det er ganske rigtigt, som venstres ordfører under åbningsdebatten, det ærede medlem hr. Erik Eriksen, påpegede i går, at man ikke kan drage en lige linje på den måde, at alle økonomiske interesser skal varetages af staten. Det må i høj grad være forholdene, der bestemmer, hvilken stilling

[Hans Rasmussen.]

der skal tages, og måske skal man anvende en kombination af de forskellige muligheder for at fremme erhvervsinteresserne.

Lovforslaget går ganske enkelt ud på, at det beløb på ca. 700 mill. kr., inden for hvilket handelsministeren nu kan give eksportkreditter, skal forhøjes til 1 milliard kr.

For mit eget vedkommende finder jeg lovforslaget ganske påkrævet, for når staten for visse større virksomheders vedkommende endog må gå ind i garantier på op til 100 mill. kr. og det drejer sig om lande, hvor vi gerne vil ind med afsætning af varer, er det vist ganske ligetil, at det hidtidige eksportgarantibeløb ikke længere slår til. Det er kun ca. 5 måneder siden, vi havde et lignende lovforslag til behandling; beløbet blev da forhøjet fra 500 mill. kr. til 700 mill. kr. Jeg mærkede mig nok dengang, at hverken venstre eller de konservative ønskede at gå helt op til de 700 mill. kr., men der er ingen tvivl om, at med den ekspansion, der har fundet sted i eksporterhvervenes afsætning, har man på nuværende tidspunkt omtrentlig lagt beslag på de 700 mill. kr.

Jeg vil også i denne forbindelse pege på, at Danmark inden længe bliver medlem af et frihandelsområde, hvad der ganske sikkert vil give mærkbare virkninger for landets erhvervsøkonomiske forhold. Alene ud fra denne betragtning gælder det om at stå så godt rustet økonomisk, som vi er i stand til, for at vi kan møde den nye situation. Det er vel navnlig gennem de eksportfremmende foranstaltninger, vi skal hjælpe vore eksportører og helst give dem lige så stor en støtte, som andre lande yder deres eksporterhverv.

Jeg skal afstå fra at komme ind på yderligere principielle og faktiske betragtninger, navnlig under hensyn til, at der i øjeblikket sidder en kommission, som vel om få uger vil afgive en betænkning, der skal danne grundlag for en gennemgribende revision af loven om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser, idet den gældende lov udløber til foråret. I forbindelse med revisionen af denne lovgivning kunne det være interessant nærmere at få kulegravet hele problemet, men måske kunne det alligevel under den udvalgsbehandling af det foreliggende lovforslag, der skal finde

sted, have interesse at få at vide, hvad det er for erhvervsområder, der særlig lægger beslag på disse garantier. Jeg vil gerne bede den højtærede handelsminister om over for det kommende udvalg at redegøre for fordelingen af de hidtil tilståede eksportgarantier. Måske kunne det også have interesse for folketinget at få oplyst, om staten hidtil har haft direkte tab her, og hvorledes den økonomiske balance i regnskabet i øvrigt stiller sig.

Mit parti vil nødig sætte den højtærede handelsminister og handelsministeriet i det hele taget i den situation, at vi ikke er i stand til at dække efterspørgslen efter eksportkreditlån og -garantier i de måneder, der kommer. Jeg mener, det ville være direkte skadeligt for dansk produktion og beskæftigelse, hvis eksportkreditudvalget på grund af manglende midler måtte sige nej til berettigede ansøgninger.

Med disse bemærkninger vil jeg på mit partis vegne anbefale, at maksimumsbeløbet som foreslået hæves fra de 700 mill. kr. til 1 milliard kr. Da jeg forstår, at sagen under hensyn til eksportinteresserne bør fremmes, skal jeg henstille, at lovforslaget får en let gang gennem det folketingsudvalg, der bliver nedsat, og i øvrigt en velvillig behandling i det høje folketing.

Anker Lau: Mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Foged, er forhindret i at være til stede i dag, og jeg skal derfor på hans vegne gøre nogle bemærkninger om det foreliggende lovforslag.

Der er naturligvis almindelig enighed om, at eksporten bør fremmes mest muligt, og om eksportens betydning i almindelighed er der heller ingen tvivl; der er vel også grund til at udtrykke glæde over, at der har været så god gang i eksporten, at der nu er brug for flere midler. Man kan imidlertid gå forskellige veje, og det er vel nærmest disse veje, sagen må komme til at dreje sig om. Vi er naturligvis heller ikke blinde for, at de markedsplaner, som man i øjeblikket beskæftiger sig med, gør sagen yderligere aktuel.

Den højtærede handelsminister bebudede både sidste år og i år, at der skulle komme en udvalgsbetænkning vedrørende denne lov, som man er i gang med at undersøge nærmere. Jeg må gå ud fra, at man virkelig

[Anker Lau.]

nu arbejder med en hel fornyelse af loven, at det virkelig er en revision, der er tale om i dette udvalg, og ikke blot en enkelt ændring som den, der her er foreslået.

Det er også almindeligt bekendt, at erhvervene og deres organisationer i høj grad er interesseret i denne sag, og at der mange steder ud fra ønsket om at fremme eksporten arbejdes med nye tanker. Også mit parti tænker nye tanker på dette område, tanker, som har fundet udtryk i den fællesudtalelse vedrørende den økonomiske politik, som mit parti og det konservative folkeparti for nylig har offentliggjort. Man arbejder her med tanker om en selvejende institution med en vis garantikapital, som skulle administreres af erhvervene. Man gør det ud fra den betragtning, at det ville være den mest rationelle ordning, en ordning, der gav mindst omsvøb og mindst administration. Det er tanker, som jeg mener må indgå i drøftelserne vedrørende hele denne sag.

Ved lovens behandling sidste år stillede mit parti og det konservative folkeparti ud fra de forudsætninger, som dengang forelå, forslag om en reduktion af den da foreslåede beløbsramme, ligesom vi foreslog, at de direkte udlån til industri- og håndværksvirksomheder skulle udgå af denne lov. Vi er interesseret i gennem et udvalgsarbejde at få oplysninger om, hvorledes udviklingen siden har formet sig, ikke sådan et generelt tal som det, der er nævnt i fremsættelsestalen, men på de forskellige områder, til de forskellige formål, som loven nu engang omfatter, for at man kan danne sig et billede af, hvordan loven virkelig udnyttes. Vor stilling til beløbsrammen vil derfor afhænge af de oplysninger, vi får. Vi er også interesseret i at høre lidt om det siddende udvalgs arbejde og især om den retning, dette arbejde har. Vi er i det hele taget interesseret i selve problemet, men må forbeholde os at stille ændringsforslag, efterhånden som sagen bliver behandlet, ud fra de synspunkter, jeg tidligere har gjort gældende.

Weikop: Det foreliggende lovforslag er, som den ærede socialdemokratiske ordfører (Hans Rasmussen) allerede har sagt det, meget enkelt og lille, selv om det er et stort beløb, det drejer sig om, nemlig 300 mill. kr. i forhøjelse af eksportgarantierne. Lad mig

sige straks, at vi også fra konservativ side i høj grad er interesseret i at støtte alle bestræbelser for at fremme eksporten, men spørgsmålet er blot måden, det skal gøres på. Den måde, som vi har anvendt ved denne lovgivning igennem mange år, har været den enkle, at det har været staten, som har ydet en sådan garanti.

Der er gennem disse år høstet mange erfaringer, og disse såvel som de oplysninger, vi fik, da loven sidst var til behandling — jeg tror, det var i maj i år — og den principielle stilling til en sådan lovgivning, mit parti og venstre har — den er jo almindelig kendt — nemlig at staten ikke skal påtage sig opgaver, som kan løses uden statens medvirken, gør, at jeg er enig med det ærede medlem hr. Anker Lau i, at tiden nu er inde til både at undersøge og overveje, om statens eksportgaranti ikke bør afløses af en af erhvervene selv etableret eksportgarantiordning eller et erhvervenes eksportgarantiinstitut. Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen var netop inde på denne betragtning og nævnte, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen havde været inde på, at det jo ikke var alle økonomiske interesser, der kunne varetages af erhvervene, men at der til gengæld var mange, der kunne det. Jeg forstod også på det ærede medlem, at man i nogle tilfælde kunne tænke sig en vis kombination.

Så vidt jeg kan se, vil det allerede nu være muligt at tilvejebringe et økonomisk grundlag for, at staten ophører med den virksomhed, som den nu har øvet gennem flere år med hensyn til eksportgaranti. I kreditfonden er der formentlig en 15-16 mill. kr. I maj, da vi sidst drøftede dette spørgsmål, var der, så vidt jeg husker, 14 mill. kr. Disse 15-16 mill. kr. er jo betalt af eksportørerne som risikopræmie, de er til stede, efter at man i årenes løb har afholdt tab og administrationsomkostninger. Der er formentlig ikke noget i vejen for, at dette beløb kan gå ind i et selvstændigt institut, garantifonden, eller hvad man nu vil kalde det, således at staten ikke i samme omfang som tidligere behøver at garantere for eksportkreditterne. Når alt kommer til alt, er disse penge, hvad enten det nu drejer sig om 14, 15 eller 16 mill. kr., jo midler, der alene bør være til rådighed for at dække de tab, der eventuelt kan opstå ved eksport-

[Weikop.]

garantier, og jeg synes derfor, at en sådan kapital godt kan overføres til en selvejende institution.

Jeg kunne tænke mig, at den fungerende handelsminister, den højtærede økonomiminister, og måske også retsforbundets ærede repræsentant vil sige, at det slet ikke er naturligt eller rimeligt at tage denne sag op nu, for, vil man måske sige, det vil være rigtigere at afvente resultatet af arbejdet i det udvalg, der er nedsat for at undersøge eksportkreditloven, og i det hele taget vente med at tage dette spørgsmål op, indtil loven udløber i marts 1960. Mit parti finder imidlertid, at det, når man nu har fremsat lovforslag om en yderligere udvidelse med 300 mill. kr. op til 1 milliard kr., må være rimeligt at tage sagen op. Det kan jo meget nemt blive for sent, hvis regeringen og regeringspartierne, herunder retsforbundet, allerede nu lægger sig for fast på et standpunkt i denne sag. Sagen må altså nu tages op til overvejelse og drøftelse, og det mener jeg må ske i det folketingsudvalg, der bliver nedsat, så vi derigennem kan se, hvor langt vi kan komme.

Jeg skal ligesom det ærede medlem hr. Anker Lau minde om, at da vi drøftede denne lovgivning i maj i år, tilkendegav vi ligesom venstre, at vi ønskede selve den udlånsvirksomhed, som loven i øvrigt omfatter — jeg tænker på de henholdsvis 10 mill. kr. til industrilån og 5 mill. kr. til håndværkslån, som jo udlånes af statens midler — bragt til ophør. Det sagde vi dengang, det standpunkt har vi fremdeles, og jeg tillader mig at gentage det.

Til slut vil jeg gerne sige følgende: jeg ved godt, at det somme tider kan være fristende for erhvervene at lade staten klare visse ting, men jeg tror, erhvervene i det lange løb må tænke på at gøre sig uafhængige af staten så meget som muligt også på dette område. Jeg tror, der i øjeblikket er et godt grundlag for at optage sådanne forhandlinger, finde forståelse hos erhvervene, således at staten ikke alene skal løse opgaven, for så vidt angår eksportkreditter og pengeudlån. Vor stilling til dette forslag vil være afhængig af, hvorledes udvalgsbehandlingen vil forløbe, og af, hvorledes de

øvrige partier vil se på en afvikling og en afløsning af statens eksportgarantier, altså en afvikling af den gældende ordning.

Baunsgaard: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. A. C. Normann, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne fremsætte nogle bemærkninger om det radikale venstres synspunkter vedrørende det foreliggende lovforslag. Når eksportkapaciteten stiger, som den gør, fordi der er investeret så stærkt i eksporterhvervene, er det for mig at se en selvfølge, at behovet for eksportkreditter bliver større, og at trækket på ordningerne bliver stærkere. Under skiftende regeringer har der været enighed om denne lovgivning; den har udgjort en del af den økonomiske politik, som man næsten aldrig har diskuteret, fordi dens virkninger var så gode, og fordi ingen led skade derved. Det er en lovgivning, som fremmer eksporten, og den koster ikke skatteyderne noget, fordi kreditterne administreres så fornuftigt, at der intet tab har været på disse garantier. De fleste af de ydede kreditter er, så vidt jeg ved, ret kortfristede, og garantierne når derfor at have virkning i et omfattende antal tilfælde. Andre stater nøjes ikke med garantier, de yder betydelige direkte tilskud til eksporten, og det er meget glædeligt, synes jeg, at vor eksportvirksomhed har kunnet hævde sig under disse forhold. Det radikale venstre mener derfor ikke, man bør afvente betænkningen om eksportkreditterne, såfremt den ikke er umiddelbart på trapperne, for i mellemtiden kunne visse eksportmuligheder gå tabt. Derfor billiger vi det foreliggende lovforslag og vil stemme for det.

Den tanke, at man ad privat vej skulle kunne klare problemet, er dukket op i de nu forenede konservative partiers forslag. Jeg har selvfølgelig ikke noget at indvende imod, om erhvervene virkelig kunne træffe en solidarisk ordning. Men jeg tror ikke, det bliver let at etablere en ordning, hvorefter 1 milliard stilles til rådighed, i den nærmeste fremtid. Derfor kan jeg heller ikke indse, at dette lovforslag, som reelt kun tager sigte på at forhøje muligheder for eksportkreditter i tiden indtil loven udløber i marts 1960, altså til foråret, skulle afvente den principielle diskussion om den

[Baunsgaard.]

fremtidige ordning, som alle må gå ind i og være interesserede i, for så ville man risikere at komme i den situation, at eksportmuligheder går tabt.

Derfor giver jeg på det radikale venstres vegne tilsagn om en meget hurtig og villig udvalgsbehandling af lovforslaget.

Niels Andersen: Mon ikke der er almindelig enighed om, at det er meget vigtigt, at vi ikke hæmmer eksportmuligheder, at vi ikke sidder og diskuterer de nye tanker, som er nedlagt i oppositionspartiernes valgprogram, og derved hindrer eventuelle eksportfremstød. Det må dog vel siges, at som situationen er, er det overordentlig vigtigt at kunne give tilsagn om eksportkreditter, sådan at den udvikling kan fortsættes, man er kommet ind i.

Uden at gå nærmere ind i drøftelser vedrørende de nye tanker, som kommer fra oppositionspartierne, kan jeg sige, at det selvfølgelig er principielt rigtigt, at det var ønskeligt, om erhvervene selv kunne klare opgaven, ved at der blev oprettet en selvvejende institution, som skulle administreres af erhvervene, men der ligger også her en fare. Jeg tænker på den fare, det kunne betyde for unge erhvervsdrivende. Hvis det kun bliver de gamle erhvervsudøvere, for nu at bruge dette udtryk, der skal administrere ordningen, vil det så ikke let gå sådan, som det gik med valutaloven, at de nytilkomne erhvervsdrivende ikke kan komme til, fordi garantipengene er anvendt til de gamle firmaer, eller noget i den retning? Sådan kan det i hvert fald meget let udvikle sig.

De fremsatte tanker kan vi drøfte, men jeg synes, det er helt naturligt, at vi giver tilsagn til det, som her er foreslået, så at vi for ikke at hæmme eksportudviklingen støtter det lovforslag, der er fremsat, særlig i betragtning af, at loven udløber med udgangen af marts 1960. Lad os så til den tid, når det udvalg, der arbejder med disse problemer, forhåbentlig er færdigt, tale om, hvordan vi skal opstille de principper, eksportkreditordningen skal hvile på fremover. Jeg skal ikke lægge skjul på, at det naturligvis var ønskeligt at komme frem til principper, der i højere grad hviler på forsikringsmæssig basis.

Lynnerup Nielsen: Det foreliggende lovforslag om ændring i loven om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser kan også vi kommunister give vor tilslutning. Den højtærede handelsminister søger her en bemyndigelse til at forøge eksportkreditgarantierne fra 700 mill. kr. til 1 milliard kr. Loven må siges at have været af betydelig interesse og tillige at være en lovgivning, der er brug for. En række eksportfirmaer har gjort stærkt brug af den, og det er jo noget, vi alle sammen kan glæde os over, for det betyder, at landet har haft mulighed for en større og større eksport, alt efter som tiden er gået. Man nærmer sig imidlertid nu maksimumsgrænsen for eksportkreditgarantierne så betænkeligt, at det kan forudses, at de ikke vil være tilstrækkelige ret længe, hvis der ikke sker den ændring, som nu foreslås. Denne lov vil i fremtiden få større og større betydning, ikke mindst efter den tilslutning, som vi må formode vil ske til de nye markedsdannelse, idet der da vil blive så meget mere brug for en lovgivning af denne art.

Da loven, som det allerede er oplyst af tidligere ordførere, udløber med marts måned 1960 og der er nedsat et udvalg, som arbejder med en eventuel revision af loven, kan hele spørgsmålet jo til den tid tages op til mere principiel drøftelse. Jeg har nok hørt, at både venstre og de konservative har betænkeligheder ved at fortsætte ad den vej, man hidtil har fulgt, og ønsker her som på en række andre områder et kreditinstitut til at tage sig af sagerne. Her er imidlertid ikke tale om et område, hvor staten har haft tab; det var i hvert fald sådan, da loven sidst var til behandling i maj måned, at der var oparbejdet en kapital på omkring 15 mill. kr., et ikke lille beløb. Selv om staten har haft mindre tab i nogle tilfælde, har det altså alligevel været sådan, at alt efter som tiden er gået, er der oparbejdet en vis fond.

Mit parti har interesse i en sådan lovgivning, vi har interesse af den størst mulige eksport, og vi ser også her en lovgivning, der har en vis betydning for beskæftigelsen, og derfor kan vi tiltræde lovforslaget med den foreslåede forhøjelse af eksportkreditgarantisummen.

Økonomiministeren (Bertel Dahlgaard): Da den højtærede handelsminister er bort-

[Økonomiministeren.]

rejst og derfor ikke kan være til stede i tinget i dag, vil jeg på hans vegne takke de ærede ordførere, som har givet tilslutning til dette lovforslag, og også takke for de forstående udtalelser om hele denne sags betydning, der er fremsat fra venstres og de konservatives side. Det er jo rigtigt, at der er foregået betydelig vækst i anvendelsen af disse eksportkreditter, og at det er en betydelig forøgelse, der her stilles forslag om.

Efter det, der foreligger for mig, skyldes denne stærke vækst i eksportkreditterne bl. a., at skibsværfterne i den senere tid i større omfang end tidligere har gjort brug af eksportkreditordningen. Hertil kommer, hvad der er alle bekendt, den stærke vækst i industrieksporten, hvor eksportkreditordningen har haft så stor betydning.

I øvrigt har der vist ikke i den forløbne tid fundet nogen ændringer sted i de principper, hvorefter eksportkredit ydes.

Nu er forholdet imidlertid det, at de udstedte garantier er meget nær ved det maksimale beløb, de 700 mill. kr., og det vil derfor være ønskeligt, at dette lovforslag gennemføres. For at undgå, at de 700 mill. kr. overskrides, har man i den sidste tid måttet udsætte bevillingen af nogle enkelte store eksportkreditter, hvorefter bevillingerne altså afventer færdigbehandlingen af det foreliggende lovforslag. Jeg vil derfor gerne henstille, når nu dette lovforslag går i udvalget, at denne udvalgsbehandling ikke hindrer, at lovforslaget kan blive genstand for en endogså meget hurtig behandling.

Forslag til en varig ordning vil, efter hvad handelsministeren har meddelt mig, formentlig kunne fremsættes i tinget nogen tid før jul. Forslaget afventer bl. a., at det udvalg vedrørende eksportkreditordningen, der blev nedsat for et års tid siden, skal afslutte sit arbejde, men det ventes, at udvalget vil kunne afgive sin betænkning i løbet af få uger.

Med hensyn til de nye tanker, det ærede medlem hr. Anker Lau og hr. Weikop omtalte her, går jeg ud fra, at også disse nye tanker forhandles og behandles i det udvalg, der arbejder med lovgivningen, og derefter naturligt vil indgå i den senere forhandling her i tinget, når forslaget til en varig lov bliver fremsat.

Weikop: Jeg er ganske enig med det ærede medlem hr. Baunsgaard i, at den hidtidige ordning har virket godt, den har ikke givet tab, men overskud, og man har fået visse erfaringer, og netop på basis heraf var der god grund til at overveje nu at gå helt over til et erhvervenes kreditinstitut.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard mente, at det sikkert ville være vanskeligt at skaffe 1 milliard kr. til rådighed. Jeg går ud fra, at den højtærede minister er enig med mig i, at det ikke er penge, man skal have til rådighed; det drejer sig formentlig stadig blot om garantier, medens erhvervene henter pengene i bankerne, så at der ikke skal være tale om at fremskaffe 1 milliard kr.

Det ærede medlem hr. Niels Andersen sagde, at han for sit vedkommende godt kunne tænke sig at være med til en nyordning, men han ville finde det uheldigt — således forstod jeg ham — om man nu ikke fortsatte med at give disse eksportkreditter; man måtte med andre ord ikke afbryde denne virksomhed. Heri er jeg ganske enig med det ærede medlem; men når det ærede medlem hr. Niels Andersen nu siger dette, vil jeg egentlig gerne spørge, om ikke både han og det ærede medlem hr. Baunsgaard kunne være enige med os om i udvalget at tiltræde det forslag fra vor side, der går ud på at pålægge handelsministeren ved lovens udløb at drage omsorg for at tilrettelægge en ordning, hvorefter eksportkreditgarantierne overtages af erhvervene, og at långivningen til industri og håndværk bringes til ophør. Vil de ærede medlemmer hr. Niels Andersen og hr. Baunsgaard kunne tiltræde dette forslag?

Baunsgaard: Det er selvfølgelig rigtigt, som det ærede medlem hr. Weikop siger, at det, at man har en lov, der giver mulighed for at yde garantier på indtil 1 milliard kr., ikke betyder, at man trækker 1 milliard kr. Min betænkelighed over for, om man i løbet af kort tid skulle kunne skaffe 1 milliard til veje, gjaldt det tilfælde, at man i løbet af kort tid skulle skabe mulighed for at tilvejebringe garantier op til 1 milliard kr. Jeg tvivler fortsat om, at der er evne dertil.

Når det ærede medlem nu yderligere vil have mig med til i folketingsudvalget at binde handelsministeren til i en fremtidig

[Baunsgaard.]

lovgivning at følge de anvisninger, som man har givet fra venstres og de konservatives side, må jeg selvfølgelig svare, at jeg ikke kan deltage i noget sådant. Der sidder et udvalg til at undersøge sagen; dette udvalg skal senere afgive betænkning, og forslag vil blive fremsat i folketinget. Derfor tror jeg, at det ærede medlem ved nærmere eftertanke vil være enig med mig i, at det ikke alene ville være urimeligt, men det ville være noget nær tåbeligt på nuværende tidspunkt at binde sig til at give handelsministeren direktiver.

Niels Andersen: På det ærede medlem hr. Weikops direkte spørgsmål vil jeg gerne svare, at det ville jo være en overordentlig glædelig udvikling, om erhvervene virkelig kom til lovgivningsmagten og frabad sig dens medvirken til at ordne deres ting. Nu må vi jo se, hvordan det udvikler sig, om man virkelig kommer med en sådan anmodning fra erhvervenes side. Men jeg må på linje med det ærede medlem hr. Baunsgaard sige, at jeg selvfølgelig ikke kan binde mig til nogen bestemt form. De nye tanker, man fremfører fra venstres og konservativ side, kan derimod naturligvis indgå i de drøftelser, der skal foregå vedrørende den fremtidige lovgivning på dette område.

(Kort bemærkning).

Weikop: Det kunne være fristende at komme ind på det ærede medlem hr. Niels Andersens tidligere synspunkter med hensyn til disse sager. Det skal jeg afstå fra, men jeg vil sige til de ærede medlemmer hr. Niels Andersen og hr. Baunsgaard, at jeg ønsker ikke, de skal binde sig til noget. Det eneste, jeg ønsker de skal gøre, er ganske enkelt at pålægge handelsministeren at komme med forslag til en ordning, så kan vi jo se på dette forslag. Hvordan går det ellers? Så får vi et forslag, og det kommer måske til jul, men vi ved jo godt, at det haster alt sammen. Nej, lad os foregribe begivenhedernes udvikling, lad os bede den højtærede minister komme med et forslag, det kan vi jo se på, uden at det ærede medlem hr. Niels Andersen og det ærede medlem hr. Baunsgaard på forhånd binder sig til

at stemme for det. Men ikke engang det vil det ærede medlem hr. Niels Andersen.

Økonomiministeren (Bertel Dahlgaard): Jeg vil i tilslutning til de udtalelser, det ærede medlem hr. Baunsgaard fremsatte, sige, at jeg synes, det ærede medlem hr. Weikop må erkende, at det dog ville være en højst ejendommelig fremgangsmåde nu her i oktober eller november måned at pålægge handelsministeren at komme med et forslag af en ganske bestemt karakter på et tidspunkt, da der sidder et sagkyndigt udvalg, hvori erhvervene er repræsenteret, og som vil afgive betænkning i løbet af måske 4-5 uger.

Jeg kender det ærede medlem så godt, at jeg ved, at han spørger ikke med alvorlige ting. Alligevel kunne jeg næsten være fristet til at opfatte dette som en spøg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Hans Rasmussen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indværende møde lade foretage valg af det udvalg, som det nu blev besluttet at nedsætte.

Man gik altså til:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

Valgt blev: *Hans Rasmussen, Lysholt Hansen, Lund Jensen, Peter Nielsen, Lars M. Olsen, Peter Ravn, Robert Sørensen, A. C. Normann, Niels Andersen, Foged, Damsgaard, Henry L. W. Jensen, Jensen-Broby, Anker Lau, Weikop, Fanger og Adolph Sørensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 75, fremsættelsen i tidenden sp. 40).

K. Axel Nielsen: Dette forslag er en genfremsættelse af et ligelydende forslag, som vi ikke nåede at færdigbehandle i forrige folketingssår. Jeg skal derfor ikke knytte mange bemærkninger til forslaget nu, men blot henvise til mine bemærkninger ved dets førstebehandling i fjor, Folketingstidende sp. 2961-63. Dengang gav jeg udtryk for tvivl om, at forslaget var helt i harmoni med grundlovens § 71, men jeg har ikke noget imod nu at indrømme, at det er lykkedes den højtærede justitsminister at svække denne tvivl i så høj grad, at jeg ikke længere nærer praktiske betænkeligheder ved at gennemføre lovforslaget, der jo kun angår udlevering til de os nærstående lande Sverige, Norge, Island og Finland. Fra anden side blev der givet udtryk for betænkeligheder over for forslagens bestemmelser om udlevering af politiske lovovertrædere. Jeg deler ikke disse betænkeligheder, da der jo ikke, selv om forslaget vedtages, etableres nogen pligt for os til at udlevere.

På mit partis vegne giver jeg tilsagn om velvillig behandling af forslaget, men jeg agter dog at foreslå udvalgsbehandling, bl. a. for at vi kan stifte nærmere bekendtskab med den allerede gennemførte tilsvarende svenske lov. Jeg går ud fra, at ministeren vil være i stand til at stille eksemplarer af denne lov til rådighed for udvalget.

Per Federspiel: Jeg skal ligeledes henholde mig til de bemærkninger, som mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Vagn Bro, fremsatte i sidste folketingssår, da dette forslag oprindeligt blev fremsat. Men det er med en vis beklagelse, jeg ser, at den højtærede justitsminister ved genfremsættelsen ikke har taget hensyn til de betænkelig-

heder, der blev fremført med hensyn til udlevering af politiske lovovertrædere. Jeg er ikke så optimistisk som det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen på dette punkt, for det, man i virkeligheden gør ved dette lovforslag, er, at man ophæver asylretten, det vil altså sige den enkelte stats ret til at give fristed for politiske lovovertrædere fra andre lande. Det er naturligvis rigtigt, som det ærede medlem sagde, at udleveringen er en frivillig sag, men den omstændighed, at disse regler bygger på en ensartet nordisk lovgivning, vil jo ændre den hidtidige situation, som i og for sig vist har været så nogenlunde tilfredsstillende, så et lovforslag måske slet ikke var nødvendigt; det vil dog alligevel betyde lovfæstelse af en praksis, som vil gøre det meget vanskeligt at ændre denne praksis. Med andre ord, skulle spørgsmålet om udlevering af politiske lovovertrædere opstå, vil dette være en affære, det vil være en sag, der rejses her i tinget, en sag, der giver anledning til forhandlinger mellem de nordiske lande, og jeg kunne derfor tænke mig, at man fandt udveje for i denne lov simpelt hen at lovfæste asylretten, som dog er en af vor civilisations blomster, som man ikke uden videre skal lade visne.

Thestrup: Som nævnt er det foreliggende lovforslag enslydende med det lovforslag, der var til behandling her i tinget og til udvalgsbehandling i folketingssåret 1958-59. Efter vor opfattelse nåede vi under udvalgsbehandlingen et godt stykke fremad mod enighed.

Jeg vil gerne henvise til det, den højtærede justitsminister har oplyst i sin fremsættelsestale, at et tilsvarende lovforslag er vedtaget i Sverige, og at et tilsvarende lovforslag er ved at blive fremsat i Norge. Efter de forhandlinger, vi har haft i Nordisk Råds juridiske komité, har jeg indtrykket af, at der var al mulig udsigt til, at dette forslag ville blive gennemført i Norge uden modstand. Det er naturligvis ikke sket endnu, og sige det med bestemthed kan jeg heller ikke.